
Téves bírósági ítéletek hatása a személyiségre, különös tekintettel a Balla ügyre

Tóth Szimonetta*

A tanulmány célja a justizmordhoz vezető okok feltárása és ezek személyiségre gyakorolt hatásainak vizsgálata. A fő kutatási kérdés az, hogy hogyan fordulhatnak elő ilyen súlyos ítéletek és milyen pszichológiai következményekkel járnak, ha utóbb kiderül az elítélt ártatlansága. Az igazságszolgáltatás képes az önkorrakcióra, azonban a személyiségre gyakorolt negatív hatások elkerülése lehetetlen. A Balla ügy kapcsán a mélyinterjú igazolta, hogy a téves ítélethez a nagy médianyomás, közfelháborodás és nyomozati hibák vezettek. Fontos lenne, hogy a nyomozóhatóság és bíróság ezektől független tudjon maradni.

Kulcsszavak: büntetőeljárás hibák, személyiség, justizmord, személyiségváltozás

The effects of wrongful convictions on people's personalities, in particular in the Balla case

The purpose of the research is to find out the causes that led to the judicial murder and the study of the effects of these on the personality. The main question of the research is that how can such serious verdicts take place and what are their psychological consequences whether lately the innocence of the convicted turns out. The administration of justice has the ability to self-correction, although it is impossible to avoid the negative effects on the personality. In connection with the Balla case, the in-depth interview certified, that the enormous pressure of the media, the public outrage and the investigative mistakes led to the mistrial. It would be really important that the investigative authority and the court could stay independent of these.

Keywords: criminal procedural mistakes, personality, judicial murder, personality change

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2022.3.2099>

1. Bevezetés

A kutatásom fő kérdése a tévesen elítélt személyek, különösen a Balla perben érintett, édesanyja meggyilkolásával elítélt férfi személyiségére volt-e hatással az ítélet. Okoz-e komoly személyiségváltozást, ha valakit évekig ártatlanul tartanak fogva? Fel lehet-e dolgozni egy ilyen ítéletet, és ha igen, hogyan?

Téves ítéletek világszerte előfordulnak. Magyarországon a martfűi rém, a móri bankrablás, a Balla ügy a leghíresebbek. Hogyan fordulhatnak elő ilyen téves ítéletek, ennyire súlyos vádak esetén? Ezek a jogtalan vádak, ítéletek súlyos

---

* Okleveles jogász.

pszichológiai következményekkel járnak, még akkor is, ha utóbb kiderül ártatlanságuk. Megváltozik a hozzáállásuk az igazságszolgáltatáshoz, családi kapcsolataikra is rányomhatja bélyegét, befolyásolják pénzügyi és foglalkoztatási helyzetüket.

A Büntetőeljárás törvény szabályozza a büntetőeljárás menetét, rögzíti az eljárásjogi szabályokat. A tárgyalási sorozat vége az ítélet meghozatala. Azonban a nyomozástól az ítélethozatalig emberek végzik az egyes cselekményeket. Így természetesen, mint bárhol máshol a bűnösséget megállapító ítélet meghozatalakor is fordulhatnak elő hibák. Kutatásomban feltárom a kriminalisztika legsúlyosabb hibáját, a justizmordot és az ehhez vezető okokat.

William Blackstone brit jogász álláspontja „Jobb tíz bűnöst futni hagyni, mint hogy egy ember is ártatlanul szenvedjen.”

A kutatás hipotézise, hogy feltételezhetően a bizonyítékokat nem értékeli megfelelően, illetve tekintettel az ügy súlyosságára, nagy médianyilvánosságot kap, ezért a nyomozóhatóságoknak fontos, hogy legyen tettes, így a bűncselekmény objektív felderítése helyett, a látószögbe kerülő gyanúsított ellen igyekeznek minél több bizonyítékot feltárni, a bíróság az eléjük tárt bizonyítékok alapján hozza meg ítéletét mely a média fokozott jelenléte és a közfelháborodás miatt nem marad elfogulatlan.

A Balla ügy esetére levetítve hatással lehet-e az életére egy ilyen eljárás, ahol az érintettet édesanyja meggyilkolása miatt gyanúsították, majd el is ítélik?

Természetesen igen, egyrészt nem tudta meggyászolni az édesanyja halálát, hiszen szinte egyből gyanúsítottá vált. A gyanúsítás tényét is nehezebb feldolgozni, ha az a saját édesanyja megölésére irányul. A személyiségére gyakorolt negatív hatása nyilvánvaló, hiszen a szabadságelvonnás már önmagában is rengeteg negatív tényezőt hoz magával (társas kapcsolatok romlása, munkahely elvesztése, tanulmányok felfüggesztése).

Fel lehet-e egy ilyen eseményt dolgozni, és ha igen hogyan? Nyomtalanul nem múlik el. Idővel az érintett képes visszatérni a hétköznapi életbe, tanulmányokat befejezni, munkát vállalni, párkapcsolatot kialakítani. Terápia sokat segíthet ebben. Magyarország ilyen esetekben kártalanítást fizet azoknak a fogvatartottaknak, akik önhibájukon kívül kényszerültek a Bv Intézetek falai közé. Arányban van-e ez az összeg az őket ért sérelmekkel? Meg lehet-e fizetni az őket ért traumákat, sérelmeket, a szabadságelvonnással járó lelki sebeket, a társas kapcsolataik nyilvánvaló romlását, a munkahelyeik elvesztését?

Ezek a kérdések támasztják alá a mélyinterjú, mint kutatási módszer szükségességét. Az interjú alatt a téves bírósági ítélet személyiségre gyakorolt hatásának mélységi feltárására került sor. Az interjúalany személyes élményének, tapasztalatainak és véleményének részletes megismerésére került sor nyitott végű kérdésekkel, így lehetőség nyílt a szabadabb élménybeszámolójára, rendelkezésemre bocsátotta a több száz oldalas ítéleteit, így azok áttanulmányozása után világossá vált, mely bizonyítékokat értékelte tévesen az ügyben eljáró bíróság. Ugyanakkor sajnos e témakörben kevés publikáció született, így sok esetben az internetes cikkekre kell támaszkodni, illetve egyéb régi ügyekből meríteni, több szakirodalom is foglalkozik a bűnözőkre gyakorolt elítélést követő pszichológiai

hatásokkal, azonban sokkal kevesebb forrás található azokról a személyekről, akiket jogtalanul vádoltak meg, és később kiderült ártatlanságuk.

2. Hibák a büntetőeljárás rendszerben

Minden ember hibázik. Nincsen olyan tevékenység, ahol ne követnének el hibákat. A jogalkalmazás területe sem hibátlan. A mai modern büntetőeljárás rendszer sajátossága, hogy elkülönült szakaszai vannak előkészítő-tárgyalási, illetve előkészítő /nyomozási/- közbenső (cezurális-ügyészi/-tárgyalási /bíróági), így a hibák időben elháríthatók, felderíthetők lennének. Feltételezhetően, minél több ember, többféle módszerrel járja körbe ugyanazt a kérdést (kriminalisztikai fő kérdéseket) annál inkább valószínűsíthető, hogy azonos válaszok esetén helyes a feltevés. A büntetőeljárás lényege és célja az lenne, hogy a bűncselekmények elkövetőit felderítsék, és a bíróság megállapítsa büntetőjogi felelősségüket.¹

2.1. Kriminalisztikai hibák következményei. Fenn áll a lehetősége annak, hogy egy valódi elkövető megússza a felelőségre vonást. Illetve előfordul, hogy egy adott személlyel szemben tévesen indítanak büntetőeljárást, melyben akár személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésre is sor kerül. Legsúlyosabb eset a justizmord, amelyben bizonyos államokban (Amerikai Egyesült Államok) halálbüntetés is társul.

2.2. Justizmord eredete és jelentése. A kifejezést már az 1700-as években is használták. 1777-ben Voltaire II. Frigyesnek írt levelében *assassins juridiques* kifejezéssel használta először.² Később német nyelven 1783-ban August Ludwig von Schlözer ezt a kifejezést használja Anna Göldi kivégzéséről, akit boszorkánysággért ítélték el. Azonban itt a tudatos visszaélések tekintetében volt használatos.³ „Súlyos bírói tévedés”, az „igazság megölése”, „jogi halál”, „bírói halál”, „bírói gyilkosság” szinonimájaként használjuk, lényegében egy ártatlan ember elítélése, legsúlyosabb esetben halálra ítélese.

2.3. Amerikai tanulmányok a justizmord kapcsán. Az Egyesült Államokban komoly tanulmányokat folytattak annak érdekében, hogy feltárják, mely okok vezetnek a justizmordhoz.

Innocence Project tanulmánya

1. beismerő vallomás:

Az Innocence Project egy amerikai jogi nonprofit szervezet, amely elkötelezett a jogtalanul elítélt egyének felmentése mellett, DNS-teszt segítségével, a büntető igazságszolgáltatás reformján dolgozik a jövőbeni igazságtalanságok megelőzése érdekében. Kutatásai szerint a tévesen elítélt személyek 27%-a beismerő vallomást tesz. Az ilyen beismerő vallomások egy része a hatalmas pszichés nyomásnak

¹ Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika veszélyei. MODERNKORI VESZÉLYEK RENDÉSZETI ASPEKTUSAI PÉCS 2015. 115.

² Tóth Béla Szájruj szájra a magyarság szállóigéi Atheneum Irodalmi és nyomdai Rt. 368. o

³ August Ludwig von S.: Reichspostreuter 1783/1 273. http://ds.ub.uni-bielefeld.de/viewer/image/1944381_002/276/LOG_0046 (2022.03.28.)

köszönhető, amelyet a kihallgatásokon alkalmaznak, vannak, akik hiszékenységből, míg másoknak a személyiségük fejlődött kórosan vagy hiányosan és ezért ismerik el a nyilvánvalóan nem általuk elkövetett bűncselekményeket.⁴

1.2. taktikai blöff: A nyomozóhatóság alkalmazhatja, hogy a gyanúsítottat rávezessék a bűnösségének bizonyítására alkalmas válaszokra.⁵

1.3. félelem, függés: A beismerő vallomás születhet azért is, mert tart a valódi elkövetőtől, vagy érzelmileg kötődik hozzá.

1.4. védői hiba: A szervezet a beismerő vallomásoknál a védőügyvédek felelősségét is megállapítja, hiszen jelen kellene lenniük a kihallgatásoknál, a terhelt érdekében azonnal fel kellene lépniük.

2. Szakértők felelőssége: A szakértői tévedések is alkalmasak arra, hogy justizmordhoz vezessenek, melyek az elkészítéséhez szükséges vizsgálatok hibáiból fakadnak. Felmerül, hogy a hatóság megfelelően értelmezi-e a szakértői véleményt, illetve a szakértő meghallgatásakor az esetleges hatóságok általi befolyásolásuk. Emlékezetes példa az egykori „Zsanett-ügy”. Itt két egymástól teljesen ellentétes tartalmú szakvélemény született. Az egyik megállapította, hogy megtörtént a nemi erőszak, a másik a fantázia szüleményének tulajdonította.

3. bírói hibalehetőségek

3.1 A bíróság a beérkező vádiratban találkozik először az üggyel. A vádlottat is megilleti az ártatlanság vélelme, azonban sok esetben nem sikerül a tárgyilagosság, hiszen a vádirat szerint ez az ember bűnös, mely alkalmas lehet arra, hogy eleve bűnösként kezeljék. Pl. K.E. bűnözői múltja miatt.

3.2 Lomniczi Zoltán véleménye alapján a „bíró hozott anyagból dolgozik” így a nyomozati szakban fellépő hibák sok esetben a bírói döntés részét képezhetik. A tévedések kizárásának a módja a tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás, a jegyzőkönyvek összevetése és az ellentmondások felderítése.⁶

3.3 A bizonyítékok téves értékelése, helytelenül következtetés: Nem ritkán fajul odáig, hogy a bíróság a bizonyítékokat megfelelő indoklás nélkül figyelmen kívül hagy, vagy nem értékeli azokat a súlyuknak megfelelően.

3.4. Társadalmi nyomás: Ha nagyon súlyos, közfelháborodást keltő bűncselekményt követnek el, a társadalom elvárja, hogy legyen tettese a bűncselekménynek, és azt is, hogy megfelelő ítéletet kapjon. A közvélemény ezen nyomása alkalmas arra, hogy az eljárás résztvevői a megszokott alapos munkavégzés helyett gyorsan reagáljanak, így az első gyanúsítottként felmerülő személyt letartóztatják, vele szemben gyűjtenek bizonyítékokat és állítják bíróság elé. Az abolicionisták legfőbb érve a halálbüntetés ellen a justizmord, ugyanis a téves ítélet jöváthetetlen.⁷

---

⁴ Mid-Atlantic Innocence Project- Téves szemtanú azonosítások- <https://web.archive.org/web/20080822012129/http://www.exonerate.org/facts/causes-of-wrongful-convictions/mistaken-eyewitness-identifications/> (2022.03.30.)

⁵ Fenyves:i.m,116.o.

⁶ DR. KENDE PÉTER NESZE NEKED, IGAZSÁGI!- A Kulcsár-ügy HibiszkusZ könyvkiadó 2009.

⁷ Papp-Nagy Zsolt Justizmord avagy „az igazság megölése a büntetőeljárásban”- Okok és következmények Jogifórum 2019.07.17 [https://www.jogiforum.hu/cikk/2019/07/17/justizmord-avagy-az-igazsag-megolese-a-modern-buntetoeljarasban-okok-es-kovetkezmenyek\(2022.04.02.\)](https://www.jogiforum.hu/cikk/2019/07/17/justizmord-avagy-az-igazsag-megolese-a-modern-buntetoeljarasban-okok-es-kovetkezmenyek(2022.04.02.))

2.4. Téves ítélethez vezető okok. Egy másik amerikai, nem nevesített tanulmány közvetett és közvetlen okokat különböztet meg.⁸ Közvetett okok közé tartozik a közvélemény nyomása. A média a rendőrségről nem túl pozitív képet fest, emiatt gyakran növekszik a teljesítménykényszer. Kiemelt bűncselekmények esetén ez még jobban terheli a rendőröket, a fokozott érdeklődés miatt hamarabb előfordulhat túl korai nyilatkozatoknak a megtétele (móri bankrablás). A közvetett okok közé tartozik az is, ha a vádlott népszerűtlen vagy kisebbségi csoport tagja. Ide tartozik az etnikai, faji hovatartozáshoz kapcsolódó előítéletek, vagy ha például az adott személy valamilyen szélsőséges csoport tagja. További okok a kontradiktórius per játszmvává válása, amikor az igazság kiderítése helyett a másik fél legyőzése lesz a cél, valamint a hatóságok jó szándékú korrumpálódása.

A közvetlen okok közé tartoznak a téves felismerésre bemutatás; nyomozási hibák; nyomozási jogszabálysértések; ügyészi hibák; szakértői vélemények hibái; téves tanúvallomások (bűnözők, besúgók); ügyvédi hibák; hamis beismerő vallomások; téves közvetett bizonyítékok. További tanulmányokban felmerülő lehetséges okok közt a hatóságok gondatlanságai, „koholás”, a rendőrség részéről történő téves vallomások, „tudományos teszt” hibák szerepeltek.

2.5. Magyarországon felmerülő kriminalisztikai hibák. A kriminalisztika belső tagozódása szerint megkülönböztetünk krimináltaktikai hibákat pl. forrányomos nyomozás, kihallgatás, felismerésre bemutatás. A felismerésre bemutatás egy kritikus pontja a nyomozásnak. Itt a tanú szerepe nagyon fontos. Az általa látott bűncselekmény elkövetőjét kell kiválasztania egy más, mesterséges környezetben. Ennek pontossága függ a tanú emlékezetétől, ismereteitől, mire figyelt, milyen gyorsan történtek az események.

Következő nagy egységet a krimináltechnikai hibák csoportja alkotják. Ide tartozik a bűnjelek elvesztése, a rossz nyom felkutatása. Harmadik csoport a metodikai hibák halmaza, itt kimeríthetetlen a hibalehetőségek száma, hiszen minden bűncselekmény egyedi, de például egy számítógép lefoglalás vagy banki igazolások be nem gyűjtése tartoznak ide.

A kriminalisztikai (elvi) piramis építőkövei szerinti hibacsoportok 7 változatát különböztetjük meg. Az általános jellegű hibák például az idővesztés, vagy egy nyilvántartás ellenőrzésének elmaradása. A nyomokkal kapcsolatos hibák például nyomfelkutatás során a nyom rögzítésének elmaradása, vagy eltűnése, esetleg megsemmisítése. Az anyagmaradványokkal kapcsolatos hibák például a téves azonosítás vagy egy mikro méretű nyom fel nem kutatása. A vallomásokkal kapcsolatos hibák is változatosak. Ide tartozik a befolyásolás, a téves tanúvallomás, a hamis beismerő vallomás, a téves felismerés stb. Végül az okiratok hibái melynek nagy egysége a szakvélemények hibái, az esetleges hamis iratok fel nem ismerése, vagy ha egy iratot tévesen értékelnek hamisnak.⁹

Az ún. veszélyskála foka szerinti csoportosítás 3 részre osztható. A hibaveszélyesség legveszélyesebb csoportja a justizmord veszélyűek. Ide tartozik egy felismerésre bemutatás elhibázása, a hamis beismerő vallomás, a tévedő tanúk

⁸ Hajdú E: A téves bírói ítélet – Jogi Tanulmányok 2018. 394.o

⁹ Fenyvesi: im. 120.o

vallomása. A veszélyességi skála következő foka a veszélyes kategória, itt általában elmarad a felelősségre vonás, ide tartozik a bizonyítási kísérlet hibái vagy a kutatási hiba, tehát nem találnak meg valamilyen nyomot vagy nem rögzítik azt pontosan, tipikus példája ha poligráfos vizsgálattal zárnak ki valakit tévesen vagy a kutyás szagazonosítással téves szagnyomot követ a kutya. A kisebb jelentőségű kevésbé veszélyes hibák csoportja. Itt a szembesítési hibák vagy az alaptalan poligráfos vizsgálat jellemző leginkább.

A tettesség szempontjából felmerülő hibák a poligráfos vizsgálat kedvező eredményének kizárása; nyomanyagmaradványos szakvélemény téves kizárása; tanú tévedése; a gyanúsított terhére szóló poligráf téves terhelése; nyomanyagmaradványos szakvélemény téves terhelése; hamis beismerő vallomás.

A hibázás láthatósága szerint nyílt és titkos hibákat különíthetünk el. Nyílt hibákhoz a fentebb taglalt hibák tartoznak. A titkos hibák azok, amelyeket titkos eszközök és módszerek útján követtek el akár a jogi keretek túllépésével, vagy taktikai, technikai körben fordul elő. Például egy folyamat engedélyeztetésének elmaradása, vagy akár a téves informátori jelentések.

A hibákat az elkövetés helye szerint is csoportosíthatjuk. Lényegében bármely szakban el lehet követni. Nyomozati szakban fordulnak elő leggyakrabban, de közbenső eljárásban és a bírósági szakban is találkozhatunk hibákkal.

3. Jogtalan váddal kapcsolatos hatások

Neil Greenberg klinikai pszichiáter és Samantha K. Brooks a Brit Pszichológiai Társaság okleveles tagja készítettek egy szisztematikus irodalmi áttekintést a jogtalanul vádolt személyeket ért pszichológiai hatásokról.¹⁰

1. A hírnevet érintő károk

A megkérdezettek túlnyomó része megbélyegzettnek érezte magát. Romlottak a korábbi kapcsolataik, többen elmondták, hogy a barátok, családtagok elfordultak tőlük, voltak, akiket idegenek inzultáltak.

2. Önmegbélyegzés

Akik nem tudták a nevüket tisztázni saját magukat hibáztatták, bűntudatot éreztek

3. Pszichológiai és testi tünetek

Azoknál is jelentkeztek pszichés tünetek, akiknek korábban nem volt pszichés problémájuk. Ebből következik, hogy az ilyen jellegű problémák valószínűsíthetően a jogellenes fogvatartás miatt következtek be. Leggyakrabban előforduló kórkép a depresszió, mely sokszor szuicid hajlammal társult, de előfordult még alvászavar, rémálom, paranoia, stressz, ingerlékenység. Többen számoltak be pánikbetegségről, szorongásról. Testi tünetek között megjelent a testsúlyváltozás.

4. Társas kapcsolatok

¹⁰ Brooks, SK és Greenberg, N. (2021). Bűncelekményekkel való jogtalan vádemelés pszichológiai hatása: szisztematikus irodalmi áttekintés. *Orvostudomány, tudomány és jog*, 61(1), 44–54. [https://doi.org/10.1177/0025802420949069\(2022.03.31.\)](https://doi.org/10.1177/0025802420949069(2022.03.31.))

Többen számoltak be társas kapcsolataik romlásáról. Párkapcsolatok bomlottak fel, barátságok romlottak meg, voltak ahol a családtagok sem hittek az adott személy ártatlanságában.

5. Igazságszolgáltatáshoz való viszonyulás

A jogtalan vádak áldozatai, és az áldozat szerettei elvesztették az igazságszolgáltatásba vetett hitüket. Úgy érezték a rendszer elárulta őket, igazságtalannak tartották, és nehezteltek amiért nem kértek tőlük bocsánatot.

6. Pénzügyekre és foglalkoztatásra gyakorolt hatás

Az eljárás jelentős anyagi terhet ró az érintettekre. Ide tartozik az ügyvéd költsége az esetleges óvadék. Az igazságtalannul vádolt személyek elvesztették állásukat, így még kilátástalanabbá vált a helyzetük. A későbbiekben is nehezebbé vált számukra az álláskeresés.

7. Traumás élmények az őrizetben

Sok vádlott beszámolt fenyegetésekről és támadásokról, többen féltek attól, hogy zaklatják, megtámadják vagy megölik őket. Önvédelem gyanánt ők maguk is felvettek egyfajta agresszív viselkedést és igyekeztek megfélemlítőnek hatni.

8. Alkalmazkodási nehézségek

Ha tisztázódik a helyzetük nem találják helyüket a világban, mivel sokszor évek telnek el a börtön falai mögött. Szabadulásuk után megalázottságról számolnak be, segítséget nem szívesen kérnek. A legnehezebb azoknak a helyzete, akiktől elfordult a családjuk.

4. Martfűi gyilkosság

A magyar kriminalisztika egyik legnagyobb sorozatgyilkossága, ahol nem a valódi elkövetőt ítélték halálra a martfűi eset. 1957.07.22-én Sz.M.-ot, az egykori martfűi cipőgyár dolgozóját, a késő esti órákban egy vasdarabbal fejbe vágta, a kukoricásba vonszolták, ahol megerőszakolták, majd a kukoricás mögött lévő vízzel telt árokba fektették, mely ellepte a testét, és az eszméletén kívül lévő lány megfulladt. Az áldozat holttestét másnap találták meg az ott dolgozó munkások.¹¹

4.1. Az ügy felderítése. A rendőrök felderítették a lány személyes kapcsolatait, és hamar látószögbe került K.J., aki egy műszakban dolgozott vele és vonzódott hozzá, azonban a lány elutasította. Így a gyárban mindenkinek K. jutott eszébe, mint lehetséges elkövető. A rendőrök kiérkezésekor J. tudatában volt, hogy őt gyanúsítják szerelme meggyilkolásával. Ez ijedséget váltott ki belőle, mely természetes emberi reakció. Nem merte elmondani, hogy az eset idején ő otthon volt egyedül, úgy gondolta, nem hinnének neki, ezért azt állította, hogy édesanyjánál tartózkodott, aki azonban nem erősítette ezt meg. K. J. a megdőlt alibije után még jobban összezavarodott, ellentmondásokba keveredett. Nagyon erős pszichológiai nyomás

¹¹ SZOLJON- Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Hírportál Tisztföldvár/Martfű [https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2018/07/ha-rafuggott-volna-a-martfui-rem-sztorijara-ime-a-2-resz\(2022.04.03.\)](https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2018/07/ha-rafuggott-volna-a-martfui-rem-sztorijara-ime-a-2-resz(2022.04.03.))

alatt állt. Feltehetően tettelesen is próbálták vallomásra bírni, így megtört és beismerő vallomást tett.

4.2. A téves ítélet okai

1. Médianyomás. Már abban az időben is média nyilvánosságot kapott az ügy. Megjelent a Tiszavidékben a K. J. gyilkosságáról szóló cikk, azonban bírósági ítélet még nem volt.¹²

2. „*Tettes mindig van.*” Az 1956-os események utáni politikai helyzet nem engedhette meg, hogy egy ilyen súlyú ügy tettes nélkül maradjon. Erről a szemléletről később kiderült, hogy alkalmas arra, hogy az egész eljárást tévútra vigye, ártatlanul ítéljenek el egy embert, míg a valódi bűnös szabadon élhetett és hajthatta végre további szörnyű tetteit.

3. A bizonyítékok között fellelni véltek egy baltát, és egy biciklit. Az áldozat vérének nem találták meg a baltán, és ugyan biciklivel járt, de a szomszédok azt állították, aznap éjjel égett K. ablakában a villany.

4. Az esemény időpontjában járt arra egy vonat, melynek vezetője látta a valódi elkövetőt. K. kopaszodott, míg az elkövető lobogó haja volt látható a vonatról. Szembesítéskor a mozdonyvezető K. J.-ban nem ismerte fel az elkövetőt, azonban ezt a bíróság nem vette figyelembe.

4.3. Az ítélet. Nagyon siettek azzal, hogy elítéljék, így 1957.10.26. napján rekord idő alatt a Szolnok Megyei Bíróság épületében el is ítélték. „*A Magyar Népköztársaság nevében hirdetem ki a bírósági tanács ítéletét. A gyilkossággal és erőszakos nemi közömbiséssel vádolt K. J.-t a bíróság bűnösnek mondja ki, és összbüntetesképpen halálra ítéli!*”¹³

4.4. Felmentési kérelmek. K. miután szembesült a beismerő vallomása következményeivel számos beadványban kérte a felmentését. A Legfelsőbb Bíróság visszautalta az ügyet a Szolnok Megyei Bíróságnak, új bizonyítási eljárás céljából. Dr. Lányi Ferenc ügyvéd képviselte a vádlottat. A vádlott ruházatán sem vér, sem onód nyom nem volt található, pedig nem mosták ki az öltözéket. A mozdonyvezető és a szomszédok tanúvallomása is a vádlottat igazolta. Az ügyvéd szakmailag alapos, körültekintő munkájának köszönhetően a Legfelsőbb Bíróság, kötélt általi halál helyett, életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélte K. J.-t. 11 évig volt fogvatartva a szegedi Csillagbörtönben. Ez idő alatt végig ártatlannak vallotta magát, több alkalommal adott be ő, az ügyvédje, a családjá perújítási kérelmet, azonban ezek mindig elutasításra kerültek.¹⁴

4.5. A martfűi ügy folytatása. Míg K. J. jogerős büntetését töltötte, addig a valódi elkövető sorozatgyilkosként további áldozatokat bántalmazott, ölt meg. A valódi tettes, K. P. első áldozata után sokáig nem követett el hasonló cselekményt,

¹² Kékvillogo [https://kekvillogo.hu/artatlanul-a-csillagban-hamis-alibivel-bukott-meg-ezert-gyorsan-ravertek-a-kegyilkossagot-pedig-a-marfui-rem-volt-a-tettes/\(2022.04.03.\)](https://kekvillogo.hu/artatlanul-a-csillagban-hamis-alibivel-bukott-meg-ezert-gyorsan-ravertek-a-kegyilkossagot-pedig-a-marfui-rem-volt-a-tettes/(2022.04.03.))

¹³ Bányi Zoltán Delmagyar Csongrád-Csanád Megyei Hírportál- Kék hírek <https://www.delmagyar.hu/kek-hirek/2008/06/11-evig-artatlanul-a-csillagban-egy-kegyilkos-helyett-ult> (2022.04.03.)

¹⁴ SZOLJON- Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Hírportál Tisztföldvár/Martfű <https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2018/07/ketszer-is-halalra-itelek-az-artatlan-kirjakot-a-martfui-rem-3-resz> (2022.04.03.)

megnősült, házépítésbe kezdtek. Azonban 1963. november 13-án este rátámadt egy Homok község felé tartó munkásasszonyra, fejbe vágta egy fémtárggyal, melynek hatására védekezésre képtelenné vált, letépte ruháit, de a gyilkosságot nem tudta befejezni, a sértett életét tekintettel a gyors orvosi beavatkozásra sikerült megmenteni.¹⁵

1964. március 21-én újabb gyilkossági kísérletet követett el, szintén egy magányos asszony sérelmére, akit hátulról próbált leütni a kalapácsával, azonban a sértett elhajolt, így csak a nyakát érte az ütés, így el tudott menekülni.

1964. május 4-én Nagyrév közelében, a Tiszában egy fán fennakadva találtak egy bomlásnak indult női holttestet. A nő meztelen volt, nyakára volt kötve egy zsineg és melltartó volt dugva a szájába. A szakértői vizsgálat megállapította, hogy a nő halálát vízbe fulladás okozta, tekintettel arra, hogy a gyilkosságok áldozatai általában nem szoktak élve vízbe kerülni öngyilkosságként zárták le az ügyet, annak ellenére, hogy a martfői cipőgyárban dolgozó lány még március 5-én eltűnt, mely eltűnésről bejelentést tettek, azonban erről jegyzőkönyv nem készült, sőt a rendőrségi eseménynaplóba sem került bejegyzésre. A holttest feltalálásakor készült fotók negatívjait véletlenül megsemmisítették. A nyomozó hatóság figyelmen kívül hagyta a nyakra tekert zsineget és az áldozat szájában talált melltartót is.

1965. 04.22-én Tiszakécskénél szintén találtak a Tiszában egy meztelen bomlásnak indult női holttestet. Ő szintén a cipőgyárban dolgozott, a ruháját és biciklijét napokkal korábban már megtalálták Martfű közelében. A lány hozzátartozói március 20-án szintén jelezték a rendőrségnek az eltűnését, azonban érdemi intézkedés itt sem történt. Az orvosszakértői vélemények szintén vízbe fulladást állapítottak meg, és az öngyilkosságot nem zárták ki. A rendőrök nem kezelték bűncselekmény sorozatnak.

1976. június 20-án a Kőrös folyóban Öcsöd közelében találtak egy női holttestet. Ekkor már egyértelmű volt az idegenkezűség az elkövetési mód brutalitása miatt. A testét megcsonkították, koponyája berepedt, a közeli híd korlátján is vér és szövetdarabok voltak felfedezhetők. A testet innen dobták a folyóba.

4.6. Az ügyek összevonása. A fordulatot az hozta az ügyben, hogy a fővárosból Szolnokra helyezték dr. Szabó Zoltán nyomozóügyészt, aki szakmai elhivatottságból belemélyedt az ügybe. Mivel az öcsödi áldozat fején is koponyasérülés volt, meglátta és kidolgozta az esetek közti összefüggéseket. Felderítette, hogy minden esetben este nyolc és éjfél között a vasút közelében tartózkodó magányos nők ellen követték el a cselekményeket, valamint azt is, hogy a támadó valamilyen nehéz tárggyal erős ütéssel fejbe vágja áldozatait, majd levetkőzteti, aztán vízbe fojtja. Az öcsödi áldozat körme alatt apró üvegszilánkokat találtak.

4.7. A valódi elkövető. Korábban már látótérbe került K. P., ám akkor a rendezett családi életére és munkahelyi hátterére való tekintettel kizárták a lehetséges elkövetők közül, most újra felkerült az esetleges gyanúsítottak listájára, ugyanis

¹⁵ „Bíróság előtt a kéjgyilkos - Megkezdődött Kovács Péter ügyének tárgyalása”, *Szolnok Megyei Néplap*, 1968. július 26., 6. (2022.04.04.)

megállapították, hogy egy nappal a holttest megtalálása előtt a munkahelyi teherautójával saját célú fuvart vállalt.

A gyilkosság időpontjára K. P. felesége igazolta az alibijét, azonban itt már nem hittek nekik, így folytatták a nyomozást.

A vállalati teherautó átvizsgálásakor a sofőrülékében üvegszilánkokat találtak, mivel a teherautóval június 19-én nekihajtott a cipőgyár bejáratát elzáró láncnak, amely összetörte az autó szélvédőjét. K. ruházatán is fellelték a szilánkokat, találtak több szemtanút. A letartóztatásra K. P. sógorának vallomása után került sor, aki bevallotta, hogy együtt szórakoztak az áldozattal, majd ő úgy hagyta magukra őket, hogy K. haza fuvarozza a nőt. A letartóztatásra 1967. augusztus 11-én került sor. Ekkor azonban még tagadta a bűncselekmények elkövetését. 1968. februárjában az ügyészség már tudta, hogy a martfúji gyilkosságot sem K. J. követte el. K. P.-t a Szolnok megyei Bíróság halálra ítélte, a Legfelsőbb Bíróság jóváhagyta az ítéletet. A gyilkos kegyelmi kérvényét elutasította az Elnöki Tanács, 1968.12.01-én végezték ki.

K. J. -t 11 év fogvatartás után bocsátották szabadlábra, K. P. ítéletét megelőzően tekintettel arra, hogy vádat emelni a martfúji gyilkossággal kapcsolatban csak akkor lehet, ha előtte a Legfelsőbb Bíróság elrendeli a perújrafelvételt. Szabadulásakor ismét nagy médianyilvánosságot kapott.¹⁶

4.8. A téves ítélet hibái. A perújrafelvételnél megállapítást nyertek az alábbi hibák:

- A beismerő vallomást kényszerítésnek tulajdonította, mely már nem volt bizonyítható. A Fővárosi Bíróság a beismerő vallomást a megviselt idegállapotának tudta be.
- Megállapították a tanúvallomások tisztázatlan ellentmondásait.
- A szakértői vizsgálatok nem voltak megfelelően alátámasztottak.
- Tárgyi bizonyítékok elemzése és pontatlansága

4.9. K. J. személyiségére gyakorolt hatása. K. J. szabadulása után visszaköltözött Tiszaföldvárra és rokkantnyugdíjára a cipőgyárban dolgozott. Fia elmondta, hogy nem lett új családja és pénzbeli kárpótlást soha nem kapott, a nyolcvanas években hunyt el. Megállapítható, hogy K. J. semmiféle kárpótlásban nem részesült az őt ért sérelmek miatt. Szerelmét, aki ugyan nem viszonzta érzelmeit, meggyilkolták. Ennek ténye már önmagában hatalmas trauma, majd a gyanúsítás, mely feltételezhetően nem saját szándékból beismerő vallomással zárult, az ítélet, és a 11 börtönben töltött év óriási lelki sérülés. Szabadulása után az ártatlansága bizonyosságot nyert, a faluba vissza tudott illeszkedni, amit igazol, hogy az eredeti munkahelyén folytatta a munkaviszonyát. Azonban új párkapcsolatot nem tudott kialakítani. A társadalom felé történő tényleges integrációja, rehabilitációja soha nem történt meg. A neve egyé vált a martfúji rémmel.

¹⁶ Bányi Zoltán im. <https://www.delmagyar.hu/kek-hirek/2008/06/11-evig-artatlanul-a-csillagban-egy-kegyilkos-helyett-ult> (2022.04.22)

5. A móri bankrablás

A hazai kriminalisztika lekegyetlenebb rablógyilkossága, a 2002. május 9-ei móri Erste bank kirablásakor történt kivégzés sorozat, melynek következtében 8 ember meghalt. A brutalitása mellett a magyar jogtörténet leghíresebb justizmordja.¹⁷

Még aznap a rendőrség forró nyomon indult az elkövetők után. Pár órával az elkövetés után a rendőrség két, már korábban körözött bűnözőt gyanúsított meg. Mivel nem találtak ellenük bizonyítékot így velük szemben megszüntették a nyomozást.

2002. július 24-én tartóztatták le K. E.-t és H. L.-t, akik alaposan gyanúsíthatók voltak az ügyben. Sikeres vádemelés történt mindkettő gyanúsítottal szemben. H. L. tekintetében csak bűnsegédlet volt bizonyítható, K. E.-t társtettesként vádolták, azonban a társa személyazonosságára nem derült fény.

A Fővárosi Bíróság tárgyalta az ügyet. 2004. december 23-án K. E.-t tényleges életfogytig tartó fegyházbüntetésre, H. L.-t 15 év fegyházbüntetésre ítélte a bíróság. Másodfokon a Fővárosi Ítéltábla járt el. K. E. büntetését helybenhagyták, H. L. tekintetében új eljárást rendeltek el. A vádlottak végig tagadták a rablást és a gyilkosságokat, azonban, hogy ártatlanságukat bizonyítsák más bűncselekmények elkövetését beismerték. Szébenyi István amatőr hadszíntérkutató 2006 októberében háborús sírokat keresett, eközben fegyvereket, ruhát, lőszert talált Tarján határában egy erdős területén. 2007. február 17-én Tatabányán fogták el N. L.-t, akit a veszprémi postásgyilkossággal gyanúsítottak. Házkutatást tartottak, itt fellelték a móri gyilkoságnál használt Skorpió gépfegyvert. N. L. beismerő vallomást tett.

K. E.-t 2009 november 6-án a Fővárosi Bíróság felmentette a móri bankrablás vádja alól, azonban egyéb bűncselekmények miatt 18 év börtönbüntetésre ítélték.

E. bűnözői életmódot folytatott. A móri bankrablás miatti elfogásakor: *„Ingerülten kérdeztem, hogy mire fel ez az egész akció. A kurta válasz ennyi volt: Emberölés büntette Mór. A vád annyira abszurd volt, hogy még ebben a helyzetben is kiröhögtem őket. Egyúttal megkönnyebbültem, mert először azt hittem, hogy valamelyik balhém miatt jöttek értem.”*¹⁸

5.1. Dezső Antal védő véleménye. K.E.-vel már korábban ismerték egymást az ügyvédi irodából, ahová K. egy ismerősét kísérte. A gyanúsítás után a szülők jelezték, hogy K. ügyvédet szeretne váltani. Hosszasan gondolkozott, egy ilyen cselekményben védőként van-e helye, majd úgy döntött bemegy és beszél vele, hiszen a védelemnek van helye, ha ő a tényleges elkövető akkor is. Felméri, tudja-e képviselni, van-e összhang kettejük között. Az ügy lelegején körvonalazódott, hogy a védekezést korlátozzák, nagy nyomás nehezedik a vádlottakra. Azonban K. minden felmerülő kérdésre hihető és flott választ adott. Fenntartásokkal ugyan, de a nyomozás elejétől hihető volt, hogy ebben a bűncselekményben nem vett részt. *„Menjünk addig, amíg nem jön velünk szembe egy olyan bizonyíték amire nem tud*

¹⁷ Herke Cs.: Ártatlanul elítélve-a móri bankrablás tanulságai *Erdélyi Jogélet* 21/3 teljes szám 78.-84.o

¹⁸ Kaiser E.: A móri ártatlan 14.o.

mit majd mondani.... és fel tudom tenni kérdésként, hogy merre folytassuk, nem jött, sőt”

A bűncselekmény elkövetésekor használt fegyver előkerüléséről a sajtóból értesült, azonban akkor még mindig K.-rel összefüggésben. Egy hétvégén telefonon értesült róla, hogy megvannak az igazi tettesek, ekkor még a sajtóban nem jelent meg. K-t ekkor egy különösen védett objektumban elkülönítve tartották fogva, azonban engedélyezték, hogy értesítse.

A BV. Intézetben véleménye szerint K. megváltozott, reméli, hogy véglegesen ment ez a folyamat végbe. Tartják a kapcsolatot. K.E. a börtönévek alatt elsajátította a burkolói szakmát. Így most az építőiparban dolgozik, amely napjainkban nagyon jó lehetőség.¹⁹

5.2. Hibák az ügyben

- Hatalmas társadalmi nyomás: mindenki tettést akart, egy ilyen bűncselekmény nem maradhat tettes nélkül.
- Ez az eljárás nem egy kezében futott, „soha nem egy ember döntött, a természetes szűrők hiányoztak minden jegyzőkönyvet mindenki megnézett.”
- Sajtóban megjelent hír, miszerint a helyszínelés el lett rontva téves felvetés, ugyanis K. ujjlenyomatával, talpnyomával DNS-ével valóban nem mutattak egyezést a helyszínen fellelt nyomok, azonban a valódi tettesekkel igen (ezek kétséget kizáróan bizonyítják a valódi elkövetők bűnösségét).

A bezárt bejárati ajtó kilincsén belüli ujjlenyomatok kétséget kizáróan a tettestől származtak. A helyi móri rendőr betörte az ablakot, ott mászott be, levonultak a helyszínre nagyobb nyomozó egységek és a mentősök. Ezek személye ismert volt, mindenkit lenyomoztak, ki járt bent a fiókban a bűncselekmény elkövetését követően, mindenkitől vettek ujjlenyomatot, mindenkit összehasonlítottak a belülről bezárt ajtón lévő ujjlenyomattal. A másodfok érvelése: Vannak olyan emberek, akiknek olyan száraz a bőrük, hogy nem is hagy ujjlenyomatot.

- K. H. páros elfogásával nem fordítottak arra gondot, hogy más irányba is folytassanak nyomozást, hatalmas apparátussal nyomoztak, de mind az ellenük irányuló bizonyítékok feltárására szolgált,
- szerencsétlen véletlenek egyezése,
- objektív tisztánlátás nem léte,
- alibi: a tényleges alibin kívül, egyéb bűncselekmények igazolták az ártatlanságot. Ausztriából egy betöréses lopással 20-30 millió forintot tulajdonítottak el 3 nappal korábban Mórhoz képest, akkoriban határellenőrzéssel nyomon követhető volt az útvonaluk. Iratismertetésnél látszódtott, hogy a hatóságnak is tudomása van róla. Az elkövetés idején még létezett az ügyészi kihallgatás intézménye. Előtte megbeszélték, hogy ezt a bűncselekményt beismerik. Így megdőlt az az átvitt bizonyíték, miszerint a korábban pénzszerűkében lévő K.-nek pénze, új órája, új kocsija lett. A vád a vádiratba ezt úgy építette be, hogy a „nagyobb pénz befektetést igénylő ausztriai bűncselekmény elkövetéséhez volt szükség a kisebb

¹⁹ Beck Nóra168' Jogában áll hallgatni: Brutális emberrablók, Kaiser E. a móri ártatlan [https://www.youtube.com/watch?v=fssQ8M4PzTA&t=1282s\(2022.04.06.\)](https://www.youtube.com/watch?v=fssQ8M4PzTA&t=1282s(2022.04.06.))

befektetést igénylő móri bűncselekmény elkövetésére. (csavarhúzóval törtek be Ausztriában),

- telefon cellainformációinak figyelmen kívül hagyása (mórnál nem vitték magukkal a telefont, hogy eltereljék a gyanút magukról, de májusban 6 alkalommal járt az ausztriai bűncselekmény helyszínén.
- Sokféle tanúvallomás: a vádhatóság azzal indokolta az elkövető más-más módon történő leírását, hogy K. álbajuszt, parókat viselt.
- Informátor: miután a forró nyomos nyomozás nem vezetett el az elkövetőkhöz a rendőrség 25 millió forintos nyomravezetői díjat ajánlott fel annak, aki segítségével sikerül az elkövetőket felderíteni. K. A. nyomravezetői díjért cserébe információkat adott át a nyomozó hatóságoknak K. E.-ről és H. L.-ről, ami alapján összefüggésbe hozták őket mórral. Az általa elmondott információk: régi tettestársak voltak, és már évekkel korábban tervezgették a móri rablást, E. akkori barátnője móri volt, a móri ügy után K. E.-nek hirtelen lett sok pénze (valóban rablásból, csak egy eisenstadti pénzváltóból)
- A felismerésre bemutatáson négyen felismerték.

Az itt felsoroltakon kívül más nem támasztotta alá a bűnösségüket. A helyszínen hagyott DNS, ujjlenyomatok, lábnyom egyikükével sem egyezett. Fegyverszakértői vélemény alapján ugyan H. L. rendelkezett Skorpió gépfegyverrel, de a lövedékeket, nem ebből a fegyverből lőtték ki. Alibivel is rendelkeztek mindketten, azonban ezt nem vették figyelembe. K. E. akkori barátnőjét és szüleit hamis tanúzásért el is ítélték, felmentésükre csak a valódi tettesek azonosítása után került sor.

K. Attila tanú, szintén bűnözői életmódot folytatott. A börtönbüntetését házi őrizetre változtatták. Felvette 25 milliós nyomravezetői díjat, ami nyilvánvalóan téves volt, az igazi elkövetők elfogásával ő eltűnt. A rendőrség álláspontja szerint nincs rá törvény adta lehetőség, hogy tőle ezt az összeget visszaköveteljék.²⁰

5.3. K.E. ítéletének hatása a személyiségére. Az általa írt könyvből kiderül, hogy hálás az akkori barátnőjének és annak családjának, hogy hiába hurcolták meg őket, végig kitartottak amellett, hogy igazolják az alibijét. Hálás az ügyvédjének, aki végig harcolt az ártatlanságának bizonyításáért. Megnevez továbbá 2 jogász nőt, akik segítettek lelkileg feldolgozni, hogy tulajdonképpen élete végéig börtönbe zárták egy olyan cselekmény miatt, amit nem követett el. Néhány barátja, és a családtagjai végig hittek ártatlanságában.²¹

Szabadulása után nyilatkozott, hogyan élte meg a történeteket, és mik a tervei. Amikor életfogytig tartó ítéletét kimondták, „olyan érzés volt, mintha egy kősziklát vágtak volna hozzám, teljes filmszakadás” Két éven keresztül élt abban a hitben, hogy élete végéig rácsok mögött kell maradnia, mindezt magánzárkában. Végig reménykedett benne, hogy előkerülnek az igazi tettesek. Már nem haragszik senkire sem, még az egykori barátjára sem, aki miatt elítélték. A feldolgozásban egy

²⁰ Kaiser E: i.m. 339.o.

²¹ Kaiser E.i.m.:341.

börtönőr és egy lelkész segítette. Akkor úgy nyilatkozott szeretne dolgozni és családot alapítani.²²

K.E. személyiségére gyakorolt az ügyben tévesen hozott ítélet hatása objektíven nem vizsgálható. A vizsgált személy egyéb bűncselekmények miatt jogszerűen 18 évet töltött fegyházbüntetésben. Így, K. E. személyiségére a téves ítélet hatása nem megállapítható.

6. A Balla-ügy

B.I.-t egykori pedagógust, önkormányzati képviselőt 2007. április 7-én debreceni otthonában, brutálisan meggyilkolták. Tekintettel az áldozat foglalkozására hatalmas média nyilvánosságot kapott. *„Fel voltam rá készülve, hogy gyanúsított leszek, hiszen amikor az első vallomást tettem, mondta a nyomozó, hogy ilyen esetekben a megtaláló gyanúsítottá válik.”* Mondta az áldozat fia, amikor az interjút készítettem vele. Ő találta meg édesanyját az otthonukban.

4.B.556/2008/175 számú elsőfokú ítélet részletesen beszámol az áldozatot ért sérülésekről, melyek *„legkevesebb 21 rendbeli erőbehatás következtében jöttek létre.”* Ezek az ütések a fejet, nyakat, vállakat, alkart, kezet, térdet, lapockát és a hátat érték. A gége többszörösen, darabosan tört, a légcső és nyelőcső harántszakadt, széttört az állkapocs. A szakértők megállapították, hogy egy hengerpalást felületet formázó tompa kemény tárgy okozta a sérüléseket. A kar sérülései valószínűsíthetően a védekezés következtében keletkeztek. A nyakát ért ütések miatt szinte azonnal bekövetkezett a halála, életének megmentésére semmiféle reális esély nem volt.

Az áldozat fiát a Hajdú Bihar Megyei Bíróság 12 év fegyházbüntetésre ítélte, majd új eljárás lefolytatása után bizonyítékok hiányában felmentették. Később a gyilkosságot megelőzően az áldozat otthona szomszédságában dolgozó gyilkost vonták felelősségre.

6.1. Az áldozat személyisége. A per tárgyát képező 6.B.380/2011/125. számú ítéletben megállapították, hogy az áldozat segítőkész, közvetlen személyiség, ám emellett kemény és határozott asszony volt. Céltudatos volt, így céljai elérése érdekében mindent megtett, és nem esett nehezére a vele ellentétes nézeteket valló személyekkel való konfrontáció.

*„B.I. ha egy ügyet felvállalt... nyomult benne. Bocsnátot kérek, de mint egy bulldog olyan volt, tehát kemény, kitartó, makacs.”*²³ jellemezte egy tanú. Ez a fajta személyiség feltételezi, hogy szerezhetett haragosokat. A bűncselekmény brutalitása miatt vizsgálták az esetleges haragosokat, akiket sorra kizártak. A fia *„maradt fent a rostán”*, mivel más nem lehetett.-szólt a tényállás.

Pedagógusként dolgozott Debrecenben, majd a 2006-os önkormányzati választások után lett Debrecen 4-es számú egyéni választókerületének képviselője. Két gyermeke született, elvált. Az interjúalany elmondása alapján habár házasságuk nem működött a férjével, a válás után a gyerekeket külön háztartásban, de nagy

²² Kaiser E. mintha egy kősziklát vágtak volna hozzám <https://www.origo.hu/itthon/20200604-kaiser-ede-tisztesseges-eletet-akar-elni-a-szabadulasa-utan.html>(2022.04.07.)

egyetértésben nevelték. A gyerekek akkor mehettek az édesapjukhoz amikor akartak, szoros kapcsolatuk alakult ki mindkét szülővel. A pedagógusi pálya rányomta bélyegét a gyermeknevelésre. Maximalista, a gyermekekből a maximális tudást előhozó és elváró anyuka volt. Lánya építész mérnök, fia a sok nehézség ellenére informatikus lett.

6.2. Az áldozat fiának személyisége. A másodfokú ítéletből kitűnik, hogy 7 szakértő vizsgálta a személyiségét. Megállapították az édesanyjával való anyagi és érzelmi függőségét. Teszteredmények megállapították az acting outra való hajlamot, mely váratlan robbanásszerű kitörés, melyet agresszív indulatkezelés is jellemezhet. (feltételes módon). A szakértők közül akadtak olyanok, akik a fogvatartás során felgyülemlett feszültségnek tulajdonították. Későbbi szakvélemény is megállapította ezt a hajlamot, azonban kifejtette, hogy az alapszemélyiségére nem jellemző, valamennyi szakértő osztotta azt a nézetet, miszerint nem domináns jellemvonása a vádlottnak. Kevert személyiségzavart állapítottak meg, azonban ez nem volt egységes a szakértők között. Abban egyetértettek, hogy a rövidzárlati cselekmény kizárt, a jellegzetes tünetek hiánya miatt.

Vizsgálták a hobbját, a szerepjátékot, melyet mind élőben, mind online szeretett játszani. Egyöntetűen megállapították, hogy ennek személyiség romboló hatása nem áll fent, tehát különbséget tud tenni a valóság és a játék között.

A terhelt barátai egybehangzóan az vallották, hogy a terhelt tisztelte, szerette édesanyját és többségében a kívánalmainak megfelelően cselekedett. Visszafogott, nyugodt, higgadt fiúként írták le barátjukat.

Két ponton állapítottak meg a sértett és terhelt között feszültséget, a tanulás és a takarítás tekintetében. Azonban ezek egyike sem alkalmas arra, hogy a terheltből ilyen erős indulati reakciót váltson ki, így ezen a ponton a kétséget kizárólagos bizonyítási elv megoldt.

6.3. S. letartóztatása. Az elkövetés időpontjában még az 1998. évi XIX. törvény volt hatályban. Azóta megszületett az új 2017. évi XC törvény, amely az előzetes letartóztatásra vonatkozóan kisebb módosításokat vezetett be a régi törvényhez képest és egyszerűsítette azt.

2008. április 22 napján budapesti lakóhelyéről szállították a Debreceni Rendőrkapitányságra, ahol 2 napig őrizetben volt, majd a Debreceni BV Intézetben kezdte meg előzetes letartóztatását, majd decembertől Állampusztára szállították. S. és ügyvédje folyamatosan szabadlábra helyezési indítványokat terjesztettek elő, amelynek az Ítéltábla adott helyt 2009. május 7 napján, tekintettel arra, hogy az előzetes letartóztatás a továbbiakban már nem volt indokolt.

„Teljesen meglepett, hogy az otthonomban felkerestek, és onnan vittek el a rendőrök, mivel a gyilkosság 2007. április 7-én történt és végig közreműködő voltam. Mindig bementem, amikor hívtak és vallomásaimmal segítettem a munkájukat. Érthetetlen volt számomra ez a fordulat”

Itt megjelent az előzetes letartóztatások idején tipikus elem, a bizonytalansági tényező, és a remény, az igazságszolgáltatásban vetett hit. Az ártatlanul letartóztatott férfi végig hitt benne, hogy bebizonyosodik, nem ő az elkövető, és kiengedik, tisztázzák a nevét.

Helyzetét nehezítette, hogy az ügyész korlátozta a kapcsolattartást. Csak csomagot fogadhatott, illetve az ügyészen keresztül volt lehetősége levelezni. Az akkori párja napi rendszerességgel írt neki, de csak kb. két hét késleltetéssel kapta meg őket. Ez a korlátozott időtartam hozzávetőlegesen fél év volt. Aztán következett egy időszak, amikor tanú befolyásolásra hivatkozva, a barátnőjével, édesapjával és húgával teljesen megszüntették a kapcsolattartást. Szerencsére a keresztanyjától tudott csomagot fogadni.

„Ezt egyébként teljesen indokolatlannak éreztem, hisz előtte éveken át beszéltem velük.”

Ugyanezen időszakban volt, amikor teljesen egyedül volt a zárkában, nem voltak mellette fogvatartottak. A személyiségéből adódóan ezt nem tekintette nehézségnek, sokkal kellemetlenebb volt számára: *„olyan emberekkel kellett egy zárkában lenni, akikkel a magánéletben valószínűleg sosem beszélgetnék.”* Olvasással, illetve sakkal le tudta foglalni magát. A fogvatartottak változatosságától függetlenül mindig akadt olyan, aki a sakkban megfelelő szintű ellenfele tudott lenni.

2010. május 10 napján az elsőfokú ítélet kihirdetésével ismételten előzetes letartóztatásba került. Teljességgel sokkolta az ítélet őt és a családját. Az ítélet régi Btk. 166§ (1) bekezdés és (2) bekezdés d pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés bűntettében találta bűnösnek, melyet 12 év fegyházban történő szabadságvesztéssel és 10 év közügyektől eltiltással szankcionálta. Az ügyészség súlyosbításért, S. enyhítésért, felmentésért és szabadlábon védekezésért, a védő pedig enyhítésért, felmentésért illetve téves tényállás, téves minősítés okán fellebbezett. Balassagyarmatra szállították, az ottani BV Intézetbe.²³

A két előzetes letartóztatás közötti különbségnél az interjúalany kiemelte, hogy *„Az anyagiillosokat bent sem tolerálják. Mikor először kerültem be, még nem ismertek, és bent egyébként is mindenki ártatlan, konkrét fizikai atrocitások nem értek, de azért megjegyzések azok voltak, másodjára már a média alapján jobban megismerték az ügyet és hittek az ártatlanságomban”.*

6.4. Hibák amik a téves ítélethez vezettek. *„A bíró hozott anyagból dolgozik, nem lehet a bírói szakban korrigálni a forrányomos hiányosságokat.”* – nyilatkozta Dr. Magyar György védőügyvéd, aki a felmentő ítéletet nem ügyvédi bravúrnak, hanem az igazságszolgáltatás önkorrekciójának tulajdonította. *„Az ügyészség felügyeli a nyomozást, amelyet a rendőrség végez”* – válaszolta arra a kérdésre, kit tart felelősnek. Álláspontja szerint *„Az ügyészség beleszeretett a saját verziójába”.*

Az ügyben 43 tárgyalás volt. 16 az elsőfokú alapeljárásban, 21 a második alapeljárásban. A kettő között került sor az Ítéletábró fellebbezési tevékenységére. A bírói szakban kellett a nyomozati munkát elvégezni.

A védő szerint a hanyag nyomozati munkára azért került sor, mert *„Nem lehet gyilkosság gyilkos nélkül, Debrecen sem túri el, hogy egy fontos ember meghaljon*

²³ Bf.III.428/2010/44. sz. ítélet 2. o

és ne legyen elkövető”. Ezen kijelentése igazolja a tipikus justizmordhoz vezető okot, mely a közvélemény nyomása.²⁴

- S. terhére értékelték, az anyjával való feszült kapcsolatát, egy korábban elcsattant pofont. A takarítást emelték ki, mint vita alap, illetve korábbi vitákat a tanulmányokkal kapcsolatban. Nyilvánvalóan egy takarításra felkérés, vagy a tanulás miatti noszogatás nem alkalmas arra, hogy olyan brutális indulatokat váltson ki valakiből, hogy 21 ütessel kivégezze a saját édesanyját.
- Szakértői vélemények a terhelt személyiségéről
- A szakértők a halál beálltának nagyon tág időintervallumot adtak meg, így nem fogadta el a bíróság a terhelt alibijét, miszerint Bagamérban süttött szalonnát a barátaival. A barátai vallomásai, és fényképek mind tanúsították, hogy végig velük volt. A számítógép előzményei igazolták, hogy S. távozása után édesanyja még játszott, és az IWIW közösségi portálon nézelődött.
- Terhére értékelték a telefonhívást, amelyben a rendőrséget értesítette. Túlságosan nyugodt volt. Ezt követően hívta, hűgát, akinek kérésére kiértésítette az Országos Mentőszolgálatot is. A mentősök már csak a halál tényét tudták megállapítani.
- Figyelmén kívül hagyta a bíróság a sértett mobiltelefonjának eltűnését, amely 22.53-kor hívást kezdeményezett. Amikor a hívott fél felvette a telefont, azt kérdezték „Te vagy?” A hívást a sértett lakásától 1 km² távolságból kezdeményezték, a cellainformációk alapján. A telefont 2007. április 7-én találták meg egy sövény mellett földdel letakarva. A terhelt a telefonhívás idejében bizonyítottan Bagamérban volt baráti társaságával.
- Figyelmén kívül hagyta a bíróság D. L. büntetett előéletű, az elkövetés időpontjában feltételesen szabadlábon lévő, a sértett szomszédságában segédmunkásként dolgozó személy többszöri beismerő vallomását. D. L. pártfogója a nyomozás elején is őt jelölte meg, mint lehetséges elkövetőt. D. L. ártatlanságát arra alapozták, hogy ő vagyon elleni bűncselekményekre van szakosodva, nem „*ölőtípus*”, azonban a helyszíni szemle során előkerültek a sértett ékszerei, bankkártyája a hozzá tartozó pin kóddal, melyen milliós összeg állt rendelkezésre és a laptop, így a nyereségvágy mint indíték hiányzik az elkövetői magatartásból. D. L. a vallomásait később visszavonta, a bíróságot egyrészt köti a vádhoz kötöttség, másrészt a vele készült kihallgatási jegyzőkönyveket nem tehetta a tárgyalás anyagává, tekintettel Be. 297§ (1) bekezdése alapján alkalmazandó Be 297 § (3) bekezdésében szabályozott tilalomra, D. L. megtagadta mind az alap mind a megismételt eljárás alatt ezen anyagok ismertetését.
- A takarót mellyel a sértettet letakarták nem megfelelően vizsgálták és kezelték, melyre a valódi tettes felderítése során derült fény, ugyanis a sértett alsó ruházatán később fellelték D.L. DNS mintáját.
- Az elkövetési eszköz nem megfelelő felderítése (az eljárás alatt a védő bocsátotta azt a bíróság rendelkezésére, a szomszédos építkezésen fellelték,

²⁴ Schwajda Gergő, ATV Magyarország: B.I. ügy: súlyos ügyészségi hiba <https://www.youtube.com/watch?v=0jrXSUVBJPs&t=550s> (2022.04.02.)

de ezt az időmúlás és a nem azonosítható nyomok miatt kizárták a bizonyítékok listájáról).²⁵

Bf.III.428/2010/44 számú végzésben a másodfokon eljáró tanács kifejtette, hogy az elsőfokon eljáró bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, számos tanút meghallgatott, széles körben vont be szakértőket, azonban az elsőfokon eljáró bíróság nem tudta a tényállást teljes egészében felderíteni. A másodfokú bíróság 7 tanút és 8 szakértőt hallgatott meg, ennek eredményeképpen további kétségek is feltárássra kerültek, így a másodfokú bíróság kénytelen volt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítani.

Az elsőfokú eljárás azt a logikát követte, hogy először minden egyéb lehetséges elkövetőt kizár, ezt követően a „megmaradt személy” bűnösségét bizonyítja kétséget kizáróan.

A lehetséges elkövetők kizárása sem történt meg kétséget kizáróan. Az áldozat lehetséges férjkapcsolata és a Csillag utca felőli esetleges behatolás terén akadtak hiányosságok. A tényállás rögzítette, hogy a sértett és fia az utolsó együtt töltött napon a kerítésként funkcionáló téglafal ledőlése miatt téglákat pakoltak a szemetesbe.²⁶

S. S-t a másodfokon eljáró bíróság bizonyítékok hiányában felmentette. Fellebbezést adott be, mely arra irányult, hogy bizonyítékok hiánya helyett bűncselekmény hiányában történjék a felmentése. Ezen fellebbezését elutasították, hivatkozva arra, hogy nincs más elkövetője a bűncselekménynek. A felmentő ítélet után kártalanítási eljárást indított.

6.5. D. L. bűnössége. 2013 szeptember 12 napján a Debreceni Ítéltábla helyben hagyta S. S. felmentéséről szóló ítéletet. Ezt követően a Kiemelt ügyek osztálya, ORFK- Bűnügyi Főigazgatóság Kiemelt életellenes ügyeket felderítő főosztály, emberölés büntettének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen rendelt el nyomozást. 2015 február 10-én nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettének megalapozott gyanúja miatt hallgatták ki a nyomozók. Ebben az időpontban a váci BV Intézetben töltötte nyolc éves börtönbüntetését egy másik bűncselekménye kapcsán. D.L. terhére szóló bizonyítékok

- büntetett előélet
- a sértett szomszédságában dolgozott, anyagi gondokkal küzdött
- olyan információk a lakásról, amelyet a sajtóból nem ismerhetett
- az alapügyben tett kétszeres beismerő vallomás, ekkor az áldozat fia ügye bírói szakban volt, D. L. vérében pedig anfetamin volt kimutatható, *„Ügyészi kérdésre, hogy tisztában van-e a vallomásának következményeivel, azt mondta, igen, de jobb, mint bűnősként égni, és ez amúgy is egyszer kijött volna belőlem, nem bírtam volna magammal, nem bírtam volna magamban tartani”*²⁷

²⁵ Kálmán Olga: ATV Magyarország, Egyenes beszéd: Magyar: Ez az igazságszolgáltatás diadala: <https://www.youtube.com/watch?v=vRyEQ0yfQjM> (2022.04.01.)

²⁶ Bf.III.428/2010/44 sz. ítélet 2.o

²⁷ Hvg.hu 15 évet kapott a fideszes B. I. megölésével vádolt férfi https://hvg.hu/itthon/20190131_15_evet_kapott_a_fideszes_Balla_Irma_megolesevel_vadolt_ferfi(2020.04.07)

- DNS-ének kimutatása az áldozat alsó ruházatából (A DNS-vizsgáló labor és annak műszerezettségének fejlődése miatt vált kimutathatóvá)
- áldozat mobiltelefonja, mp3 lejátszója és készpénze tűnt el

6.6. D.L. büntetése. 2019. január 31-én a Nyíregyházi Törvényszék nyereségvagyból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntetében ítélte el 15 év fegyházra azzal, hogy feltételesen sem bocsátható szabadlábra.²⁸

Súlyosító körülmények: - a vádlott visszaeső elkövető; - az elkövetés időpontjában feltételes szabadságát töltötte. Enyhítő körülmények: - időmúlás; - a beismerő vallomások.

A vádlott és védője enyhítésért és felmentésért, az ügyész tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása végett nyújtott be fellebbezést.

2020 február 3-án a Debreceni Ítéltábla nyereségvagyból elkövetett emberölés kísérletének büntette miatt állapította meg a vádlott bűnösségét. A vallomásaiból kitűnik, hogy bántalmazta, azonban a nyakára mért halálos ütés nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, ezzel a különös kegyetlenség nem megalapozott. A korábban kiszabott büntetési tételt jóváhagyta.

„Nagyon bosszantó volt a számomra ez az ítélet. Édesanyám gyilkosát gyilkossági kísérletért ítelték el, holott nyilvánvalóan meghalt.”

Az ítélethirdetés után D. L. perújítási kérelmet adott be, miszerint ő látta, hogy a sértettet a fia bántalmazza. A Debreceni Ítéltábla perújítási nyomozást rendelt el. A nyomozás a két hónapos határidőn túl húzódott. A nyomozásban részt vett a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Életvédelmi és Körözési Főosztályának Életvédelmi Osztálya, a Szegedi Fellebbviteli Főügyészség is, aki a perújítás elutasítására tett indítványt a Debreceni Ítéltáblának. Az Ítéltábla megalapozottság hiányában utasította el a vádlott indítványát.²⁹

6.7. S. S. kártalanítása. A kártérítés lényege, hogy a károsult olyan helyzetbe kerüljön, mintha a kár soha nem következett volna be. Egy téves letartóztatás vagy ítélet miatt ártatlanul őrizetben töltött időt, nem lehet visszafordítani, és a visszahozni a korábbi állapotot. Ilyen esetben mindenkinek jár a sérelem súlyával arányos, pénzbeni megtérítés, amelynek célja, hogy nagyjából ellensúlyozza az elszenvedett hátrányt. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya előírja hogy *„Annak a személynek, aki törvénytelen letartóztatás vagy fogvatartás áldozata volt, kikényszeríthető joga van kártalanításra”*. Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy *„Akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.”* A 2017. évi XC tv. 844-855§ rendelkezései az irányadók.

S. kártalanítási eljárása a jogtalanul fogvatartotti időszakra szól, arra a majd 2 évre, amíg előzetes letartóztatását töltötte, az itt keletkező vagyoni és nem vagyoni

²⁸ Debreceni ítéltábla: Jogerős ítélet a B. I. gyilkosság ügyében
[https://debreceniitlotabla.birosag.hu/sajtokozlemeny/20200203/jogeros-itelet-balla-irma-gyilkosság-ugyeben\(2020.04.06\)](https://debreceniitlotabla.birosag.hu/sajtokozlemeny/20200203/jogeros-itelet-balla-irma-gyilkosság-ugyeben(2020.04.06))

²⁹ Telex.hu Janecska Kata: Elbukott a perújítási próbálkozás a B. I. ügyben
[https://telex.hu/belfold/2021/09/22/elbukott-a-perujitasi-probalkozas-a-balla-irma-ugyben\(2022.04.08\)](https://telex.hu/belfold/2021/09/22/elbukott-a-perujitasi-probalkozas-a-balla-irma-ugyben(2022.04.08))

károk megtérítésére irányult. Az ebben az időszakban bekövetkező egészségromlás, pszichés traumák megtérítésére. Az Ügyészség a kártalanítási igényre elutasító indítványt tett. Később a fiú első fokon kártalanítási pert nyert a magyar állam ellen a Debreceni Törvényszéken, ahol részére 10 millió 367 ezer ft kártalanítási összeget ítélték meg a 27 millió forintos követelésével szemben.

A 6 millió forintos nem vagyoni kárt elfogadta a bíróság, azonban a 21 milliós vagyoni kártalanítási igényt eltúlzottnak ítélték. 4,3 millió forintig tartották bizonyítottnak, mert a megjelölt károk nem minden kétséget kizáróan bizonyíthatóan az előzetes letartóztatás következményei.

Részletesen: 3,6 millió forint elmaradt jövedelmet, a diákhitelhez kapcsolódóan 328 ezer forint, a tandíjat érintően 402 ezer forint kárigényt fogadtak el.

A megbélyegzéséhez fűződő és egyéb hátrányai miatti kártérítésre csak a valódi elkövető jogerős ítélete után kerülhet sor. Azonban a Debreceni Ítéltábla a valódi elkövető nyereségvágyból elkövetett emberölés kísérletének büntette minősítésével ebből kizárta. Ugyanis nem zárta le annak lehetőségét, hogy valaki más okozhatta B.I. halálát, így az áldozat fiának bűncselekmény hiánya alóli felmentésére nincs lehetőség.

„A kártalanítás... igen... nekem az eljárás alatt rengeteg költségem volt. Az ügyvédi díjak, diákhitel, mely az évek alatt szépen felkamatozott, holott önhibámon kívül nem tudtam időben befejezni az egyetemet, a megélhetésem is nyilvánvalóan pénzbe került. Szóval a részemre megítélt 10 millió forint még ezeket sem fedezte.”

Az interjúalany elmondta, hogy személyiségének romboló hatása látható volt. Korábban közösségi életet élt, bekapcsolódott politikai tevékenységbe, pl. aláírásgyűjtés, barátai voltak, komoly kapcsolatban élt, besegített az egyetemi diákélet szervezésébe, pl. gólyatábor szervezése, társaságkedvelő életmódot folytatott. A szabadulása után zárkózottá, depresszióssá vált. A barátnője a fogvatartása alatt kitartott mellette, azonban ezt a depresszív időszakot nem tudta kezelni, így kapcsolatuk megromlott és szakítottak.

A családnak kiemelkedő szerepe volt az eljárás alatt és után is. Letartóztatása alatt, törvényes keretek között tartották vele a kapcsolatot, támogatták mind pszichésen mind anyagilag. Szabadulása után továbbra is támogató közeget biztosítottak számára.

A rengeteg kiadás és tartozás miatt szükségszerű volt a mielőbbi munkába állása, mely eleinte segédmunkásként történt. Lelkileg ez is megterhelő, hogy önhibáján kívül késik a diplomaszerezés, mert a fogvatartása miatt a 3.5 éves képzést 7.5 év alatt tudta teljesíteni, majd gyakorlat hiányában kénytelen elvállalni bármilyen állást.

Ezen negatív hatásokra kialakult depressziójában segítséget kért. Pszichoterápia formájában kapott segítséget, azonban racionális gondolkodásával ellentétes a gyógyszeres kezelés. Nem akarta gyógyszerek hatásával javítani a közérzetét, hiszen tényleges nagyon alapos „önmunka” vált szükségessé ahhoz, hogy az életét újjá építse. A gyógyszerek véleménye szerint csak tompították volna őt. A javulást az önmunkán kívül, a szeretteinek, a végzettségének megfelelő munka, a kilátástalanság megszűnése, és a valódi elkövető felelősségre vonásának tulajdonítja.

Kérdésekre, hogyan élte meg édesanyja halálát, elmondta, nem hétköznapi, hogy az ember a hozzá legközelebb álló személyt ilyen állapotban találja. Ezt feldolgozni eleve nagyon nehéz, de nem volt hosszú ideje rá, hogy elmélyüljön a gyászban, mert a védekezésére kellett fordítani energiáit. A gyász megélésétől megfosztották. Kérdésekre, hogy most ennyi idő távlatából, hogyan érez az üggyel kapcsolatban, elmondta. *„Most tartok ott, ahol 10 éve kellett volna. Ha most találkozok valakivel, már nem veszi észre, hogy mi történt velem, azonban ha szóba kerül, nyilvánvalóan maradtak tüskék”. „A bent töltött időt senki nem tudja visszaadni, nem lehet kárpótolni ezt a tortúrát. A kártalanítás arra elegendő, hogy az anyagi kárt kompenzálja valamelyest. A jog nem tud mást csak reparálni”.*- Nyilatkozta a védő.

7. Összegzés

Hamis vádak, és jogtalan ítéletek továbbra is problémát jelentenek, azonban a rendszer egyre inkább tudja ezt korrigálni, bár ez a korrekció meglehetősen lassú folyamat. Az ártatlanul megvádolt személyeket akár évekig megfosztják családjuktól. Pénz, lakhatás, egészségügyi szolgáltatások hiányában a következmények még évekig kihatással lehetnek az életükre. Az állam felelőssége, hogy az életüket helyreállítsák. Ezekben az esetekben is kiemelt szerepet kell betöltenie a megelőzésnek, annak érdekében, hogy még kevesebb ilyen eset történjen, amiben jelentős segítséget nyújthatnak pszichológiai módszerek is. Mind a nyomozó hatóság tagjainak, mind pedig a bírák számára hasznos lenne bizonyos pszichológiai módszerek, taktikák ismerete, valamint helyesen mérlegelt bizonyítékok alapján történjen a nyomozás és az ítélezés.

A móri, és a Balla ügy összegzéseként megállapítottam, hogy mindkét esetben nehezményezték az ártatlanul elítéltek, hogy a bírói oldalról soha senki nem kért tőlük bocsánatot. Mindkét érintett elvárta volna, álláspontjuk szerint ez nemhogy nem következett be, de mindkét esetben az eljáró bíró *„felfelé bukott”*.

Az interjúalany elmondta, hogy soha nem kérte nevének rövidítését sehol, és soha nem fordult meg a fejében, hogy nevét megváltoztassa, ugyanis véleménye szerint a bűnözőket szokták monogrammal jelölni ő pedig nem az, így nincs értelme annak, hogy a nevét szőgyellje. A móri ügy kapcsán téves ítéletet kapott K.E. is hasonló tartalmú nyilatkozatot tett, miszerint nem ő fog nevet változtatni, változzon a társadalom.³⁰

Az általam vizsgált mindhárom esetben az vezetett a téves ítélethez, hogy a bűncselekmény súlyossága olyan volt, ami tetteket követelt. A társadalom nem tűrte el, hogy ne legyen elkövető, ezáltal a nyomozóhatóság a bizonyítékok feltárása helyett az első lehetséges gyanúsított ellen igyekezett minél több bizonyítékot feltárni. Az ártatlanságukat bizonyító tényeket figyelmen kívül hagyták.

---

³⁰Janecska Káta Telex.hu K.E: Nem változtatok nevet, változtasson a világ!
[https://telex.hu/belfold/2021/02/08/kaiser-ede-nem-valtoztatok-nevet-valtoztasson-a-vilag\(2022.04.09.\)](https://telex.hu/belfold/2021/02/08/kaiser-ede-nem-valtoztatok-nevet-valtoztasson-a-vilag(2022.04.09.))

Irodalomjegyzék

- „Bíróság előtt a kéjgyilkos - Megkezdődött Kovács Péter ügyének tárgyalása”, *Szolnok Megyei Néplap*, 1968. július 26., 6. (2022.04.04.)
- August Ludwig von S.: Reichspostreuter 1783/1 273. http://ds.ub.uni-bielefeld.de/viewer/image/1944381_002/276/LOG_0046 (2022.03.28.)
- Bátyi Zoltán Delmagyar Csongrád-Csanád Megyei Hírportál- Kék hírek <https://www.delmagyar.hu/kek-hirek/2008/06/11-evig-artatlanul-a-csillagban-egy-kejgyilkos-helyett-ult> (2022.04.03.)
- Beck Nóra168' Jogában áll hallgatni: Brutális emberrablók, Kaiser E. a móri ártatlan, <https://www.youtube.com/watch?v=fssQ8M4PzTA&t=1282s>(2022.04.06.)
- Brooks, SK és Greenberg, N. (2021). Bűncselekményekkel való jogtalan vádemelés pszichológiai hatása: szisztematikus irodalmi áttekintés. *Orvostudomány, tudomány és jog* , 61 (1), 44–54.
- DR. Kende Péter - NESZE NEKED, IGAZSÁG!- A Kulcsár-ügy Hibiszkusz könyvkiadó 2009.
- Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika veszélyei - MODERNKORI VESZÉLYEK RENDÉSZETI ASPEKTUSAI Pécs 2015 115. o.
- Hajdú Eszter: A téves bírói ítélet – Jogi Tanulmányok 2018. 394.o
- Herke Cs.:Ártatlanul elítélve-a móri bankrablás tanulságai *Erdélyi Jogélet* 21/3 teljes szám 78.-84.o
- Hvg.hu 15 évet kapott a fideszes B. I. megölésével vádolt férfi https://hvg.hu/itthon/20190131_15_evett_kapott_a_fideszes_Balla_Irma_mego_lesével_vadolt_ferfi(2020.04.07)
- Janecskó Kata Telex.hu K.E: Nem változtatok nevet, változtasson a világ! <https://telex.hu/belfold/2021/02/08/kaiser-ede-nem-valtoztatok-nevet-valtoztasson-a-vilag>(2022.04.09.)
- Kaiser E.: A móri ártatlan 14.o.
- Kaiser E.mintha egy kősziklát vágta volna hozzám <https://www.origo.hu/itthon/20200604-kaiser-ede-tisztességes-eletet-akar-elni-a-szabadulasa-utan.html>(2022.04.07.)
- Kálmán Olga: ATV Magyarország, Egyenes beszéd: Magyar: Ez az igazságszolgáltatás diadala:<https://www.youtube.com/watch?v=vRyEQ0yfQjM> (2022.04.01.)
- Kékvillogo <https://kekvillogo.hu/artatlanul-a-csillagban-hamis-alibivel-bukott-meg-ezert-gyorsan-ravertek-a-kejgyilkossagot-pedig-a-marfui-rem-volt-a-tettes/>(2022.04.03.)
- Mid-Atlantic Innocence Project- Téves szemtanú azonosítások-<https://web.archive.org/web/20080822012129/http://www.exonerate.org/facts/causes-of-wrongful-convictions/mistaken-eyewitness-identifications/> (2022.03.30.)
- Papp-Nagy Zsolt Justizmord avagy „az igazság megölése a büntetőeljárásban”-Okok és következmények Jogifórum 2019.07.17

- <https://www.jogiforum.hu/cikk/2019/07/17/justizmord-avagy-az-igazsag-megolese-a-modern-buntetoeljarasban-okok-es-kovetkezmenyek>(2022.04.02.)
- Schwajda Gergő, ATV Magyarország: B.I. ügy: súlyos ügyészégi hiba <https://www.youtube.com/watch?v=0jrXSUVBJPs&t=550s> (2022.04.02.)
  - SZOLJON- Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Hírportál Tisztföldvár/Martfű <https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2018/07/ha-rafuggott-volna-a-martfui-rem-sztorijara-ime-a-2-resz>(2022.04.03.)
  - SZOLJON- Jász-Nagykun- Szolnok Megyei Hírportál Tisztföldvár/Martfű <https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2018/07/ketszer-is-halalra-iteltek-az-artatlan-kirjakot-a-martfui-rem-3-resz> (2022.04.03.)
  - Telex.hu Janecskó Kata: Elbukott a perújítási próbálkozás a B. I. ügyben <https://telex.hu/belfold/2021/09/22/elbukott-a-perujitasi-probalkozas-a-balla-irma-ugyben>(2022.04.08)
  - Tóth Béla Szájruul szájra a magyarság szállóigéi Atheneum Irodalmi és nyomdai Rt. 368. o
-
-